

Tájékoztató a borraivaló és a felszolgálási díj kezeléséről, illetve azok adóügyi vonatkozásairól (2023)

A borraivaló és a felszolgálási díj értelmezése

A **borraivaló** a vendég által a szolgáltatás iránti elégedettséggel összefüggésben, **önkéntesen adott** (jellemzően a fogyasztás értékének kb. 10%-át kitevő) **összeg**, és nem csak a vendéglátóiparban jellemző. Ezzel szemben a **felszolgálási díj** egy miniszteri rendelet alapján a **vendéglátásban a felszolgáló közreműködésével történő kiszolgálásért felszámított külön díj** (általában a fogyasztás értékének 10-15%-a), amely részét képezi a fizetendő számla összegének. Ugyanakkor a felszolgálási díj megfizetése nem zárja ki, hogy a vendégek azon felül borraivalót adjanak a felszolgálóknak.

A borraivalóra vonatkozó általános szabályok

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény szerint a munkáltató előzetes hozzájárulása nélkül a munkavállaló harmadik személytől díjazást a munkaviszonyban végzett tevékenységére tekintettel nem fogadhat el. Ezzel összhangban a borraivaló kezeléséről a munkáltatónak a munkavállalókkal előzetesen meg kell állapodnia. A borraivaló kezelése alapvetően meghatározza az adófizetési kötelezettségeket.

A borraivaló megjelenési formái és kezelése

A vendégtől kapott borraivaló különböző formában jelenhet meg egy vendéglátó üzletben, azonban adóügyi vonatkozását illetően kiemelt jelentősége van annak, hogy a kapott összeg bekerül-e a szolgáltató pénztárába vagy sem. A borraivaló ugyanis főszabályként külön kezelendő a napi forgalom és a váltópénz összegétől, és mivel nem minősül ellenértéknek, tekintettel arra, hogy annak adása nem kötelező és összege előre nem meghatározott, ezért nem része a nyújtott szolgáltatás adóalapjának (nem képez ÁFA alapot).

A borraivaló kezelése szempontjából az alábbi esetek fordulhatnak elő:

- *Készpénzben kapott borraivaló közvetlenül a felszolgálónak*
A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) szerint adómentes bevételnek számít a vendéglátó üzlet felszolgálójaként a fogyasztótól közvetlenül kapott borraivaló. (2020. július 1-jétől a borraivaló után már nem lehet önkéntesen 15%-os nyugdíjjárulékot fizetni.)
- *Készpénzben kapott borraivaló elkülönített formában gyűjtve*
Ha a felszolgálók a borraivalót elkülönítetten, pl. egy „TIP” felirattal ellátott borraivalós dobozban gyűjtik, ahová a vendég saját elhatározásából a felszolgálónak szánt összeget maga vagy a fizetést követően a felszolgáló elhelyezheti, akkor a borraivaló számukra adómentes bevételnek minősül. Amennyiben a munkáltató osztja szét az alkalmazottak között az elkülönítetten gyűjtött borraivalót, akkor már az Szja tv. alapján nem minősül adómentes bevételnek. Erre tekintettel a szétosztandó borraivaló munkabéreként kezelendő, amely adó- és járulékköteles.
- *Készpénzben kapott borraivaló a szolgáltató pénztárába*
A pénztárba kerülő borraivaló a vállalkozás bevételének számít, ezért az abból történő kifizetés a munkabérré vonatkozó adók és járulékok megfizetése mellett lehetséges. Emellett a pénztárba került borraivalót bizonylatolási szempontból megfelelő módon kezelni kell, amelyre a 48/2013. (XI. 15.) NGM rendelet 67. § 2. pontjában az adóügyi bizonylatok között felsorolt pénzmozgás bizonylat alkalmas. A borraivaló egyéb bevételként pénzmozgás bizonylattal történő rögzítését (sorszám: 6., befizetés ok: 07 – borraivaló) az online

pénztárgépben legkésőbb annak zárásáig meg kell tenni. A borralóval kiállított pénzmozgás bizonylat vevőnek történő átadása viszont nem kötelező.

- *Bankkártyás fizetés útján kapott borraló a szolgáltató pénztárába*

Ha a bankkártyás fizetés során a vendég a borralóval megnövelt összeget a POS terminálon egy összegben fizeti, akkor az bekerül a pénztárba, és a vállalkozás bevételeit képezi, ezért ebben az esetben is szükséges a pénzmozgás bizonylat legkésőbb a pénztárgép zárásáig történő kiállítása. A nyugtán vagy számlán csak a szolgáltatás ellenértékét (borraló nélkül) kell feltüntetni. Az így kifizetett borraló a magánszemélyek bérjövendeként adó-és járulékköteles.

- *Bankkártyás fizetés útján kapott borraló elkülönítetten kezelve*

A borraló elkülönített kezelésének egyik módja a hagyományos „TIP” gyűjtős megoldás, a másik pedig a digitális, direkt borraló szolgáltatás alkalmazása. Az első esetben, ha a borralót bankkártyás fizetés során a pincér külön üti be a POS terminálon lévő „TIP” gyűjtőre, akkor megvalósul a borraló elkülönített kezelése, így a felszolgálók a vállalkozás belső szabályzatának megfelelően juthatnak hozzá a borralóhoz, továbbá a borraló nem képezi a vállalkozás bevételeit, és bizonylat-kiállítási kötelezettség sem kapcsolódik hozzá. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a napi záráskor az így összegyűlt összeget nem a foglalkoztató fizeti ki a felszolgálóknak, hanem azt – megfelelő technikai megoldás révén – annak megfelelő bizonylatolása mellett, kiadási pénztárbizonylattal a felszolgálók „veszik ki” és osztják szét egymás között. Ebben az esetben az egyes magánszemélyek által ilyen módon megszerzett bevétel adómentesnek tekinthető. Ugyanakkor a munkáltató által történő szétosztás esetén a borraló már nem számít adómentes bevételnek, hanem munkabéreként kezelendő, amely adó- és járulékköteles.

A TIP-es gyűjtőhöz képest egyszerűbb megoldás a digitális, direkt borraló szolgáltatás (HelloPay Zrt. által kínált fizetési rendszer) alkalmazása, amellyel a fizetés kezdetétől elkülönítetten lehet kezelni a borralót, ami végül átutalásra kerül a munkavállalók (pincérek, pultosok) saját számlájára. A borraló és a vendég fogyasztásához kapcsolódó ellenérték elkülönítése az elszámolási folyamat teljes ideje alatt biztosított, illetve az elkülönítés az archivált adatok esetében is fennáll. Ezzel biztosítani tudják a közvetlenséget, vagyis nem a munkáltatón keresztül történik a kifizetés, így a borraló adómentes jövedelmet jelent a munkavállalók számára.

Amennyiben a borraló készpénzes vagy bankkártyás fizetés útján bekerül a szolgáltató pénztárába, akkor annak a kifizetése nem kötelező a munkáltató számára, de egyéb bevételként rögzíteni szükséges.

Egy rendeleti szabályozás [48/2013-as NGM rendelet 49/A. § (2a)] 2021. január 1-jétől lehetővé teszi, hogy a borraló, mint működési sajátosság és az annak eredményeként mutatkozó eltérés esetén, a pénztárgéphez hozzárendelt pénztároló eszközben levő pénzkészletnek összeg és összetétel szerinti egyezése a pénztárgépen bizonylatolt értékesítések és egyéb pénzmozgások egyenlegével csak a pénztárgép zárásakor álljon fenn. Az új szabályozást a vállalkozás bevételeinek minősülő és ezáltal pénzmozgás-bizonylat kiállítására irányuló kötelezettséget keletkeztető borralók megfizetése esetében lehetséges alkalmazni.

A felszolgálati díjra vonatkozó szabályozás

A felszolgálati díj mértékének megállapításáról, valamint a felszolgálati díj alkalmazásának és felhasználásának szabályairól szóló **71/2005. (IX. 27.) GKM rendelet** alapján a felszolgálati díj a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény szerinti vendéglátás keretében a vendégek felszolgáló közreműködésével történő kiszolgálásáért felszámított külön díj, amelyet a **fogyasztó részére adott számlán, nyugtán elkülönítetten kell feltüntetni**. Emellett a felszolgálati díjat a termékek eladási ára és egységára, továbbá a szolgáltatások díja feltüntetésének részletes szabályairól szóló 4/2009-es NFGM-SZMM együttes rendelet alapján a termék árának feltüntetésére vonatkozó szabályok szerint, az érintett termék árával együtt (ugyanazon árkiíráson vagy árjegyzéken, ideértve az étel-, ital- és árlapot is) fel kell tüntetni.

A felszolgálati díjat havonta kell a vendéglátásban közvetlenül – az üzletben – közreműködőknek kifizetni. A felszolgálati díj kifizetésénél közreműködőnek minősül a vendéglátó üzletben alkalmazott munkavállaló. Ennek megfelelően nemcsak a felszolgálók, hanem pl. a szakácsok, konyhai kisegítők, a műszaki, illetve technikai munkát végző munkavállalók, a zeneszolgáltatást vagy egyéb szórakoztató szolgáltatást biztosító munkavállalók is részesülhetnek a felszolgálati díjból.

A kifizetésnek meg kell egyeznie a felszolgálati díj befolyt összegének – külön jogszabályokban meghatározott – adókkal és járulékokkal csökkentett hányadával.

A felszolgálati díjra a következő adóügyi szabályok érvényesek:

- Az Szja tv. 1. sz. mellékletének 4.21. alpontja szerint a magánszemély által ilyen címen megszerzett bevétel adómentes.
- A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a felszolgálati díj járulékalapot képező jövedelemnek minősül, amely után a foglalkoztatott jövedelméből kell a 25. § (1) bekezdés szerinti **18,5%** mértékű társadalombiztosítási járulékot levonni és megfizetni.
- A felszolgálati díj az Áfa tv. 13. §-a szerinti szolgáltatásnyújtás ellenértékének minősül, és a tv. 65. §-a alapján a szolgáltatásra egyébként irányadó adómértékkel adózik. A különböző adómérték alá tartozó szolgáltatások felszolgálati díjának összegét az eltérő adómérték alá tartozó szolgáltatások között – azok ellenértéke alapján – arányosan meg kell osztani.
- A felszolgálati díj után fizetendő TB-járulék alapja az ÁFA (5% vagy 27%) nélküli összeg.
- A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 22. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében a nyugdíjalap megállapításánál 2020. június 30-ig terjedő időszakra a felszolgálati díj 81%-át, az azt követő időszakra a felszolgálati díj teljes összegét veszik figyelembe.
- A felszolgálati díjból származó jövedelem után fizetett 18,5% társadalombiztosítási járulék valamennyi pénzbeli ellátás alapjaként figyelembe vehető.

A felszolgálati díj közreműködők közötti felosztásának szabályairól, arányáról az üzemeltetőnek – ha a munkahelyen munkavállalói érdek-képviselői szervezet működik – az érdek-képviselői szervezettel kell írásban megállapodnia. Ha a munkahelyen munkavállalói érdek-képviselői szervezet nem működik, **a felszolgálati díj felosztásának arányáról az üzemeltetőnek a közreműködőkkel kell írásban megállapodni.**

A kifizetésre kerülő összeget oly módon kell meghatározni, hogy a felszolgálati díj jogcímén befolyt áfával számított (bruttó) összegnek az ÁFA (5 vagy 27%) nélkül számított (nettó) összegét kell a felosztás szabályairól, arányáról megkötött megállapodás alapján felosztani a felszolgálati díjra jogosult magánszemélyek között, és az így egy főre jutó összeget a magánszemély jövedelmét terhelő társadalombiztosítási járulék összegével csökkentve kell a jogosultak részére kifizetni. Ugyanakkor

a beszedett felszolgálati díj bruttó összege az egyébként a kifizetőt terhelő más közterhekkel (pl. turizmusfejlesztési hozzájárulás, kisvállalati adó) nem csökkenthető. A számításban az alábbi példa nyújt segítséget.

Bruttó fogyasztás	1 000 Ft	
A számlán feltüntetett felszolgálati díj (10%)	100 Ft	
Felszolgálati díj ÁFA tartalma	5%	27%
	4,76 ≈ 5 Ft	21 Ft
Nettó felszolgálati díj	95 Ft	79 Ft
TB-járulék (18,5%)	95*0,185 17,575 ≈ 18 Ft	79*0,185 14,615 ≈ 15 Ft
A vendéglátásban közreműködőknek kifizetendő összeg	(95-18) 77 Ft	(79-15) 64 Ft

A felszolgálati díj felosztásának egy lehetséges módja, hogy a vendéglátásban közreműködőknél pontrendszer alkalmaznak, amellyel a ledolgozott munkaidőt súlyozva tovább lehet arányosítani a felosztásra kerülő összeget.

Egy példa a felszolgálati díj felosztására egy étteremben:

Étteremben felosztható felszolgálati díj: 350 000 Ft

Dolgozó neve	Szervezeti egység	Munkakör	Ténylegesen ledolgozott óra (egyenlőtlen óra)	Szorozószám (pontszám)	Szorozószámmal súlyozott óraszám	Felosztott felszolgálati díj (Ft)
Üzletvezető	Étterem	üzletvezető	190	1,4	266	58 517
Üzletvezető h.	Étterem	üzletvezető h.	160	1,3	208	45 757
Felszolgáló 1	Étterem	felszolgáló	140	1,1	154	33 878
Felszolgáló 2	Étterem	felszolgáló	170	1,2	204	44 877
Felszolgáló 3	Étterem	felszolgáló	160	1,2	192	42 238
Felszolgáló 4	Étterem	felszolgáló	160	1,1	176	38 718
Konyhafőnök	Étterem	konyhafőnök	190	1,3	247	54 337
Pultos	Étterem	felszolgáló	160	0,9	144	31 678
ÖSSZESEN			1 330	9,5	1591	350 000 Ft

A számítás menete az üzletvezető esetében:

Szorozószámmal súlyozott óraszám = $190 * 1,4 = 266$

Egy szorzószámmal súlyozott óraszámra jutó jutalék = $350\,000 / 1\,591 = 219,99$ Ft

Az üzletvezető felszolgálati díja = $219,99 * 266 = 58\,517$ Ft

A személyenkénti felszolgálati díj havi szinten történő meghatározása a többi munkakörnél is hasonló módon történik.

Budapest, 2023. január 30.